No. 2198 Zaterdag 20 Februari 1926. 43ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: St.Elisabeth's Gasthuis.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Wat anderen getuigen.

Het nieuwe heidendom is er steeds meer in geslaagd, die heerlijke eenheid, welke in de Middeleeuwen haar hoogste schittering onder de volkeren van Europa bereikte, te dooven.

Doch mannen die in hun levensbeschouwing scherp tegenover de Katholieke Kerk staan, gevoelen een heimwee, wanneer zij in hun geschriften de zegenrijke werkkring der Kath. Kerk in de Middeleeuwen beschrijven.

Schoon heeft de edele Protestantsche Duitsche dichter NOVALIS (FREIHERR FRIEDRICH LEOPOLD VON HARDENBERG (1772 — 1801) den tijd geschetst, toen het onverdeeld Christendom onder één oppergezag in Europa heerschte:

„Het waren schoone, heerlijk tijden, toen éêne Christenheid het tot beschaving gekomen Europa bewoonde.

„Eén groot gemeenschappelijk belang, verbond de verst van elkander verwijderde provinciën van dit geestelijk rijk. Zonder noemenswaarde wereldsche bezittingen leidde één Opperhoofd de groote staatkundige krachten.

„En hoe weldadig dit bestuur was, wordt bewezen door de harmonische ontwikkeling van alle begaafheden in kunsten en wetenschappen en door het bloeiende handelsverkeer door geheel Europa tot in de verste deelen van Indië. Het was het tot volle ontwikkeling gekomen Christendom met zijn liefde voor de kunst „zijne echte menschlievendheid, de onverbreekbaarheid zijner huwelijken, zijn groote liefde voor de armen…."

Zoo mocht Novalis met waarheid schrijven, — zegt de *Javabode*, — over dat tijdvak der „duistere" Middeleeuwen, waarin Dante Allighieri zijn „goddelijk" gedicht schreef, waarin Ariosto met zijn *Orlando* verscheen en het Epos der *Nibelungen* en de *Imitatie* van Thomas à Kempis; waarin de Notre Dame van Parijs, Amiens, Charters, Reims en de Domkerken te Keulen, te Utrecht, te Sevilla en Burgos werden gebouwd; Giotto, fra Angelico, Cimabue, onze Memlings en van Eijcks door het penseel hun naam vereeuwigden.

Zelfs de fel anti-katholieke Engelsche geschiedschrijver FROUDE (1818 — 1894) heeft in een schitterende bladzijde den machtigen weldadigen invloed van het Chistendom, van de Katholieke Kerk in de Middeleeuwen aangetoond. Zij is niet genoeg bekend en toch buitengewoon geschikt om de halsstarrige gemeenplaats van „de nevelen der Middeleeuwen," die we nog zoo dikwijls in kranten en leerboeken ontmoeten, geheel te doen verdwijnen:

„In onze dagen is goed omlijnde zelfzucht de erkende regel van het maatschappelijk leven, — iedereen allereerst zorgend voor zichzelf en eigen belangen. In den tijd, waarover ik hier spreek, namelijk van de zevende tot het einde der dertiende eeuw beheerschte de Kerk den Staat met het gezag van een geweten; en zelfzucht als drijfveer van de daad werd door iedereen verafschuwd. De Bisschoppen en de geestelijkheid beschouwde een ieder eenvoudig en frank als de onmiddellijke dienaren des Almachtigen: en mij schijnt het toe, dat zij ook werkelijk deze hoogachting hebben verdiend. Het was geenszins uitsluitend of voornamelijk om de leer welke zij verkondigden, dat zij aldus in eere werden gehouden. Kennis, rechtvaardigheid, zelfverloochening, adeldom, reinheid, grootmoedigheid, ziedaar de karaktereigenschappen, waarvoor de vrij geboren rassen van Europa zich gaarne bogen en bij geen andere groep van menschen vond men, zes eeuwen geleden, al deze hoedanigheden, zooals bij de geestelijkheid van de Katholieke Kerk.

„Aan de geestelijkheid stond men het regeeren toe, omdat zij het bestuur waardig waren en met geheel oprechten eerbied bogen zich koningen en adellijken voor eene macht, die nader bij GOD stond dan hun eigen macht. Over vorsten en onderdanen, vrijen en lijfeigenen voerde een lichaam van ongewapende, weerlooze mannen het hoogste gezag, door de betoovering der heiligheid. Zij onderwierpen de ontembare Noordsche krijgers, die het Romeinsche Rijk hadden stuk geslagen. Zij leerden hen, — deden hen waar en werkelijk gelooven — dat zij een onsterfelijke ziel bezaten en eenmaal voor den alwetenden Rechter zouden verschijnen ten einde daar rekenschap af te leggen van al hunne werken. Voor de dapperen, de deugzamen, voor hen die de armen niet onderdrukt, de grenspalen hunner naburen niet verzet hadden, voor degene die in al hunne daden de rechtvaardigheid betracht en zich ver gehouden hadden van alle verkeerdheden, zou die groote dag een verheuging zijn. Maar lafaards, verkwisters, ontuchtigen en genotzoekers konden slechts de duisternis van een eeuwigen dood verwachten.

„Een muurvaste overtuiging van deze vreeselijke waarheid had de geestelijkheid muurvast in de gemoederen van Europa geplant. Niet als een eenvoudig „misschien," maar als een zekerheid. En de gevolgen van een dergelijk geloof voor leven en geweten waren eenvoudig onmetelijk!

Deze zegenrijke inwerking van het Kerkelijk gezag, door FROUDE hier zoo waar en meesterlijk geschetst, en die haar hoogste, alles doordringende kracht vond in den Paus van Rome, is zeker de beste weerlegging van de beschuldigingen, tegen Kerk en Pausen der Middeleeuwen ingebracht.

Niet alleen toch verspreidden de Pausen het Christendom en daarmede de beschaving en de wetenschap over geheel Europa: „De Duitschers, zegt de protestantsche geschiedschrijver K. A. MENZEL (1784—1855) hebben 't hoofdelement van de vernieuwing der wereld, het *Christendom* door Rome's toedoen ontvangen: hunne geheele beschaving, wetenschap en wetgeving hebben zich naar het voorbeeld van Rome ontwikkeld: maar de Pausen hebben ook de vrijheid van Europa gered van de invallen der Turken: zij hebben ook de vrijheid der volken beschermd tegen de dwingelandij van eigen vorsten, een Gregorius VII tegen Hendrik IV: diens opvolger Alexander III, Inocentius III tegen den titanischen overmoed der Hohenstaufen.

De Pausen, zegt de Protestantsche geschiedschrijver H. LEO (1799—1878) waren in de Middeleeuwen de steunpilaren der staatkundige vrijheid.

Hunne (der Pausen) historisch gegroeide machtspositie, waard or zij feitelijk aan het hoofd stonden van de christelijke volken in Europa, *was geen uiting van heerschzucht*, maar werd slechts gebruikt om den vrede tusschen de vorsten te bevorderen. Het Middeleeuwsche Recht kende die macht ook toe aan den Paus."

Jhr. Mr. A. F. de Savornin Lohman (1837—1924) na te hebben vastgesteld dat in de oudheid macht boven recht ging, schrijft:

„Anders werd het in Europa, toen allengs de Christelijke Kerk toenam in uitgebreidheid en macht: toen het ideaal eener Christelijke gemeenschap ontstond en de vorsten, onder den Paus staande, allen te zamen als het ware tot een geestelijke familie behoorden. De machtige Pausen, die gepoogd hebben de Kerkelijke macht boven de wereldlijke te stellen en een tijd lang daarin slaagden, hadden ten doel, de zedelijke macht te verheffen boven physieke macht en meer dan één hunner kon met den grooten Gregorius VII, al stierf deze in verbanning, verklaren, dat hij de gerechtigheid lief gehad en het onrecht had gehaat."

Het groot belang dezer prachtige getuigenis voor de machtige Middeleeuwsche Pausen, van wijlen den gevierden protestantsche Staatsman behoeven wij niet verder toe te lichten. Voor Protestanten en andere, die hun heel leven al licht nooit iets anders onder de oogen kregen dan partijdige smaadredenen over de dwingelandij der Middeleeuwsche Pausen, moet deze lof op Gregorius VII (Hildebrand, den Paus van Canossa en keizer Hendrik IV) al heel vreemd in de ooren klinken.

Miniaturas.

Deze week ontving we de 4de aflevering Januari van *Miniaturas*. De uitgever beijvert zich de inhoud steeds aantrekkelijker en ook de afdruk der cliche's steeds correcter en scherper te maken. Veel succès.

Art. 22 van het Curaçaosch Burgerlijk Wetboek

ZExc. de Gouverneur heeft volgende wijziging en aanvulling voorgesteld van art. 22 van het *Curaçaosch Burg. Wetboek*.

Het gaat over de *aangifte bij geboorte*.

In art 22 worden de woorden achter: „*gedaan*" vervangen door het volgende:

„Bij gebreke van den vader of bij diens verhindering zal de aangifte moeten geschieden door de geneesheeren, heelmeesters, vroedmeesters, vroedvrouwen of andere personen, welke bij de bevalling zijn tegenwoordig geweest, en wanneer de moeder buiten hare woning bevallen is, door de evengenoemde personen of dengene, te wiens huize zij bevallen is."

In de *Memorie v. Toelichting* verwijst de Gouverneur naar (Staatsblad No. 44) de Toelichting op de Nederl. wet van 13 Nov. 1925 met een dergelijke wijziging van art 30 van het Nederl. Burg. Wetb.

En verder zegt de Gr.: „Het wordt toch meer en meer de gewoonte, dat bevallingen in ziekenhuizen plaats vinden. Ook is het voorgekomen, dat een gehuwde vrouw buiten de gemeenschappelijke woning in een door haar zelf gehuurd huis is bevallen, in welk laatste geval er moeielijk sprake kan zijn van „dengenen ten wiens huize zij bevallen is."

Genoemd nieuw ontwerp heeft de bedoeling al de moeielijkheden, die uit dergelijke toestanden kunnen voortvloeien, te ondervangen.

Een kleine aanmerking onzerzijds. Wij zien geen enkele reden, waarom die woorden: „*heelmeesters*" en „*vroedmeesters*" in bovenstaand ontwerp-artikel nog speciaal vermeld of toegevoegd moeten worden.

Al sinds jaren zijn zelfs die namen in onbruik geraakt.

Ook het speciaal beroep van *heelmeester* en *vroedmeester* bestaat, althans onder dien naam, niet meer.

Noch de wet, noch de tegenwoordige geneeskundige praktijk kent meer afzonderlijke „*heelmeesters*" of „*vroedmeesters*",

Al sinds tientallen van jaren zijn de laatste vertegenwoordigers van dat oude gilde ter ziele gegaan.

Ondanks de tegenwoordige sterke neiging tot specialiseering van het medisch vak, zal men toch tevergeefs een specialist zoeken, die zich als *heelmeester* of *vroedmeester* aandient.

De wet kent alleen geneesheeren of artsen, en daarnaast als een gewaardeerde hulp bij normale bevallingen: de *vroedvrouw*.

Waarom dan die namen nog een langer kunstmatig leven ingeblazen?

Wij hopen, dat een der Raadsleden, op grond van het volgende, moge bereid gevonden worden, een kleine redactie-wijziging van dit art 22 voor te stellen in dezen zin, dat ook *andere*, dan de in dat art *genoemde, personen, doch dan in opdracht van genoemde personen*, en wanneer de vrouw buiten haar woning bevallen is, ook *iemand uit het huis*, waar zij bevallen is, de aangifte kan doen.

De bedoeling hiervan, is, de gelegenheid om aangifte te kunnen doen, niet te beperken of te bemoeielijken, maar zoo ruim mogelijk te maken, wat vooral bij onechte geboorten dikwijls zeer gewenscht is.

Wij willen dit nader toelichten uit een geval, dat nog geen 2 jaar geleden zich in Holland heeft voorgedaan.

De directrice van een ziekenhuis in Holland had den 31n Mei 1924 niet persoonlijk, doch door middel van M., een bediende van het ziekenhuis, aangifte van de geboorte van een kind gedaan. De ambtenaar nam deze aangifte niet aan, omdat, naar zijn meening, een bediende van het ziekenhuis daartoe met bevoegd was, maar alleen de directrice. Het Openb. Ministerie was eveneens van dezelfde meening en eischte f 5 boete, subs. 5 dagen hechtenis.

De verdediger Mr. LEESBERG betoogde, dat hier geen veroordeeling kan plaats hebben.

Behalve om eenige particuliere motieven, die hier voor ons doel van geen belang zijn, betoogde de verdediger, dat door de regeering uitdrukkelijk is verklaard, dat wanneer in gevangenissen enz. een geboorte plaats heeft, de aangifte door cipier, concierge enz, kan gedaan worden.

Wel een duidelijk bewijs, dat de Regeering als hoofdzaak beschouwt dat er aangifte gedaan wordt, en het haar vrijwel onverschillig is door wien die aangifte geschiedt.

Spreker geloofde, dat het betreffende art. geheel verkeerd gelezen wordt: het art. geeft wel de bevoegdheid, maar het sluit geen personen uit. Iedereen is, naar spr. meent, bevoegd de aangifte te doen.

In geval echter *geen* aangifte zou gedaan worden, dan kunnen de in het betreffende art. *genoemde*. personen vervolgd worden. Dat is de beteekenis van het art. in kwestie.

In overeenstemming met dit betoog van den verdediger werd bij de uitspraak van het vonnis de directrice van het ziekenhuis ontslagen van rechtsvervolging, omdat het ten laste gelegde *niet strafbaar was*.

Mgr. Gijlswijk.

De parochianen van de St. Annakerk van Otrabanda zijn nog niet hun oud-pastoor, pater GIJLSWIJK, vergeten, die door Z.H. Paus Pius XI tot zulk een hooge waardigheid geroepen werd.

Toen Mgr. GIJLSWIJK de vorige maand in Holland vertoefde, na van zijn zending, als voorzitter der bisschopsconferentie op Java, te Rome verslag te hebben uitgebracht, schreef Pater Molkenboer O. P., Lector aan de Katholieke Universiteit te Nijmegen, het volgend mooi artikel in *de Tijd* van 13 Januari:

„In de geschiedenis van ons vaderlandsch Katholicisme, dat in spijt van politiek geharrewar en velerlei afkeer, van binnenuit voortgroeit, is de eerbiedwaardige figuur van den Pauselijken Delegaat, Aartsbisschop BERNARD JORDAAN GIJLSWIJK, van veelzeggende beteekenis. Niet alleen om de persoonlijke apostolische deugden van dezen nog volop krachtigen kerkvorst, maar bizonder om de terreinen, waarover zijn geweldige energie zich langzamerhand heeft uitgebreid.

Want die terreinen omvatten ongeveer het heele Nederlandsch taalgebied. Als Nederlander heeft hij de eerste twintig jaren van zijn priesterschap gearbeid in onze West. Daarna stelde de H. Stoel hem over de Katholieken van Zuid-Afrika. En dezen zomer doorkruiste hij een belangrijk deel van onze Oost, waar hij namens den prefect der Propaganda, KARDINAAL VAN ROSSUM, de eerste bisschops-conferentie voorzat.

Het is nog nooit gebeurd, en het zal zich ook niet spoedig herhalen, dat de katholieke belangen van onze drie zóóver uiteenliggende taalgebieden zóó nauw in een Nederlander vereenigd werden. En het wijze beleid van den gepurperden Missieoverste bij uitstek, die te Rome in het hart van de katholieke wereld zetelt en die óók van ons bloed is, mag hier wel bewonderd worden.

Niet het minst om de keuze van een man als Zijne Excellente Monseigneur GIJLSWIJK, die voor ruim twintig jaren als eenvoudig Dominikaansche missionaris door zijn overste werd uitgezonden naar de kleine dorre eilandjes van Curaçao en nu als grondig kenner van de kerkelijke toestanden in Indië en geestelijk hoofd van de katholieke Zuid-Afrikaanders aan vroegere oversten en medebroeders zijn bisschoppelijken zegen komt brengen.

Mgr. GIJLSWIJK is de moderne herhaling van het oude venerabele apostel-type. Bezield door een brandend geloof, voortgestuwd in een onwrikbaar vertrouwen en gedragen op een offervaardige liefde, kent hij geen zeeën zoo wijd, en geen bergen zoo hoog en geen vrienden zoo ver, of hij doorkruist, beklimt en achterhaalt ze.

In „parochieele zorgen" op St. Martin en in Otrabanda volop geschoold, waar (op St. Martin) hij een bloeiend hospitaal bouwde, en zorgde voor het katholiek onderwijs van de Curaçaosche jeugd, rijpte in hem dat organiseerend talent, dat van geen moeilijkheden weet, maar ze met koel overleg en taktsch beleid duurzaam overwint.

In Curaçao weet ieder nog van pastoor Gijlswijk's rustelooze activiteit te spreken. En hoever die activiteit zich uitstrekte, heeft hij zelf, zonder het te weten, geteekend in het Gedenkboek bij het *„Gouden Jubileum der Dominikaner-Missie op Curaçao"* van 1920, dat voor het grootste deel door B. A. J. GIJLSWIJK O.P. is volgeschreven met gedocumenteerde hoofdstukken, die zijn belangstelling en werkzaamheid typeeren: Begin en Ontwikkeling der Missie; Parochieele Zorgen; De Missie en het Onderwijs; Armenzorg; Hoedenvlecht-industrie; Coöperatieve Vereeniging en Nijverheid; en de St. Vincentius-Stichting.

Kort na het verschijnen van dit werk — door Paus Benedictus XV en Kardinaal Van Rossum oplettend bestudeerd — werd de man, die klaarblijkelijk zoo'n diepen apostolischen blik had, naar het hem volmaakt onbekende Zuid-Afrika gezonden om de ruim duizend Dominicanessen, die zich daar aan onderwijs en ziekenverpleging wijden, namens Rome te visiteeren. In zes maanden tijds trok pater Gijlswijk die bloeiende berglanden door van Kaapstad tot de Zambesi en van de Oranjerivier tot Port Natal.

En toen de visitator bij den H. Stoel zijn belangrijke rapporten had uitgebracht, gebeurde al gauw, wat een enkele voorspeld had: PATER GIJLSWIJK werd tot de bisschoppelijke waardigheid verheven. Juist terug van een visitatie-reis met den betreurden Generaal der Dominicanen pater THEISSLING, door Engeland en Ierland, moest hij zich opmaken, om op 8 Dec. 1922 in de aloude Minervakerk te Rome, in het bijzijn van zijn hoogbejaarden vader, door KARDINAAL VAN ROSSUM tot Aartbisschop van Euchaite te worden geconsacreerd.

In April daarna ging hij als Apostolisch Delegaat naar Afrika, waar hij landde op den feestdag van St. Catharina van Sienna, op wier grafaltaar in de Minerva hij zijn eerste Bisschopsmis had celebreerd en om wier geestelijke dochters hij Afrika het eerst bezocht had.

Namens de Regeering en namens generaal SMUTS met de hoogste onderscheiding ontvangen, vestigde Zijne Excellentie zich te Bloemfontein in den Vrijstaat, en daar is voorloopig zijn residentie als zuiver kerkelijke bemiddelaar tusschen de Propaganda en de twintig missie-gebieden van Transvaal, Vrijstaat, de Kaapkolonie en de Zuid-Afrikaansche republiek.

Wel bijzonder kan de Delegaat daar zijn organisatie-talent tot zijn recht laten komen, wijl volgens de wijze verlangens van den Kardinaal-Prefect een doeltreffender regeling van de kerkelijke toestanden onder die ruim zeven millioen negers en anderhalf millioen Europeanen met ongeveer honderdvijftig duizend Katholieken, de eerste voorwaarde is voor de uitbreiding van het katholieke geloof bij de grootendeels heidensche en protestantsche bevolking.

En dat de tot hiertoe gepresteerde arbeid van MGR. GYLSWYK te Rome hoog gewaardeerd wordt, bijkt wel uit zijn recente zending naar onze Oost: dat merkwaardig intermezzo van zijn Zuid-Afrikaansche werkzaamheid. Ook Java heeft de geen moeite schromende en geen vermoeienis kennende Bisschop in zijn volle lengte doorreisd: geen parochie of missiepost, die hij, gelijk Paulus, niet persoonlijk heeft aangedaan. En hoor hem nu rustig en welberaden zijn bewondering uitspreken over den tot vertrouwen stemmenden toestand der Katholieke Kerk in het rijke Insulinde! Hoor zijn eerbied voor het noeste werk der Jesuïten, Capucijnen, H. Hart-paters en allerlei zusters; zijn bemoedigde indrukken van de kweekscholen voor Javaansche onderwijzers en onderwijzeressen te Moentilan en Mendoet; zijn blijdschap over het klein Seminarie van Djocdja met twaalf inlandsche studenten, zijn vertrouwen in het nog wel bescheiden, maar toch zoo gezegend werk van St. Melania voor de opheffing van de Javaansche vrouw; zijn geestdrift eindelijk voor de niet te becijferen missie-hulp van leeken zooals de beide broeders SCHMUTZER, die, geboren apostelen, de missionarissen stoffelijk en zedelijk bijstaan; en waarvan de te Batavia wonende er bijv. naar streeft, om de heidensche Javanen voor Christus te helpen winnen door onze katholieke denkbeelden uit te spreken in hun eigen Javaansche kultuurtaal, hun eigen kunst, hun eigen muziek.

Het doet wèl aan het roomsche hart, zoo'n wijs en verheven prelaat als Z. Exc. Gijlswijk, die de wereldkaart door eigen aanschouwen kent en in wie de vruchtbare missiegedachte geïncarneerd is, zoo blijmoedig van zijn bevindingen te hooren spreken. En wij begrijpen, dat hij zich met voldoening een hoofdartikel herinnert van een niet-katholiek lokaal blad uit Indië, getiteld „Katholieke actie en protestantsche onmacht", waarin naar aanleiding van zijn bezoek aan Java de doeltreffende en centrale organisatie van de roomsche geloofsverbreiding tegenover de steriliteit der ouroomsche zending waardeerend besproken werd.

Met fierheid mogen wij getuigen, dat de Nederlandsche Dominicaan Aartsbisschop Gijlswijk van die vruchtbare „katholieke actie" op het wereldwijde missiegebied een der krachtigste en eerbiedwaardigste leiders is. In Amerika, Azië en Afrika vond en vindt deze Europeaan Gods velden, die beginnen te rijpen voor een heerlijken oogst van zielen. Het gouden kruis op zijn wit-én-zwarte soutane beteekent ons de verzoening in Christus, die onder zijn hoog beleid door blanken aan zwarten wordt gepredikt. Waar hij als Godsgezant verschijnt, bidden we vol vertrouwen met Vondel: „Verzamel uw verstrooide, uit Oost en West bijeen".

Om al die redenen, maar vooral om Monseigneurs bijzondere betrekkingen met onze eigen koloniale missies heeft de wakkere Indische missievereeniging voor Z. Exc. een huldeavond geprojecteerd op Vrijdag 15 Januari a.s. in *„De Twee Steden"* te 's-Gravenhage, waaraan alle Orde-Oversten, die in Oost of West onderhoorigen hebben en tal van missievrienden zullen deelnemen.

De beteekenis van die rechtmatige hulde behoort aan heel katholiek Nederland duidelijk te zijn, en daartoe mogen deze regelen eenigszins bijdragen.

B. H. MOLKENBOER O. P.

Berichten uit de Kolonie.

Nieuwe Consul.

Deze week is hier met een der booten van de *Horn-lijn* aangekomen de Heer EDUARDO ESPINOZA GUZMAN, de nieuwe consul van Colombia, vroeger als zoodanig werkzaam in Japan, te Liverpool en New-York.

Noodsein.

Van het S.S. *Legazpi* en van Barbados en ook door het s. s. *Carabobo* werd het volgend draadloos noodsein *S. O. S.* opgevangen:

British ship „San Zeferino" ashore Nort East Antigua Island in dangerous position requieres assistance, en hier gerapporteerd. Intusschen is dit stoomschip hier Woensdagmorgen binnengeloopen, en volgens mededeeling van den kapitein na eenige uren vastzitten zonder hulp vlot gekomen.

Schade, voor zoover bekend, gering.

Nieuwe loodsbooten.

Dezen week zijn hier twee nieuwe loodsbooten aangekomen, evenals de vorigen beiden voorzien van een Kromhout-motor. Een dezer loodsbooten was voor Aruba bestemd en is door de *Ligia*, op sleeptouw genomen, daarheen gebracht.

Welkom.

Met het SS. *Venezuela* kwam Donderdagavond hier aan MR. A. W. J. M. DESERTINE, het nieuwe lid voor het Hof van Justitie alhier, die sedert 1921 werkzaam was als griffier bij het kantongerecht te Oss, en daarvoor als secretaris van den Raad van Arbeid te Hoorn.

Eerw. Soeur Goberta.

Il. Zaterdag overleed in het Pensionaat *Welgelegen* alhier de Eerw. Soeur GOBERTA, in de wereld Mej. CATH. VAN ERP.

Zij werd geboren te Schijndel, deed haar religieuze belofte te Roosendaal 21 Febr. 1886 en kwam nog in hetzelfde jaar den 7 Sept. alhier op Curaçao aan. Een korten tijd was zij werkzaam aan de bewaarschool te Pietermaai. Daarna al dien tijd tot aan haar dood onafgebroken op Habaai, tot een pijnlijke ziekte haar wel belette te werken, maar niet toch om even groote verdiensten te vergaderen, door een geduldig lijden en een voorbeeld van stichting te zijn voor anderen.

R. I. P.

Hotels.

Er liepen dezer dagen geruchten, dat een Amerikaan hier aan het onderhandelen was over den aankoop van het *Hotel Americano* voor een aanzienlijke som.

Ook werd er gezegd, dat een Amerikaansche combinatie plan had, hier op het Rif een groot modern Amerikaansch hotel in betonbouw op te richten, voorzien van alle nieuwigheden op dit gebied.

Het schijnt zeker te zijn, dat verschillende Amerikaansche families plan hebben, om hier voortaan den winter door te brengen.

C. S. M.

In ons hoofdartikel der vorige week over de *C. S. M.* hebben wij eenige cijfers genoemd, die nog eenige nadere verklaring behoeven.

Het personeel der bemanning der vloot der C. S. M. (zonder officieren en bemanning daarbij te rekenen) steeg van einde December 1924 tot einde Dec. 1925 van 350 tot 570 personen.

Aan loonen werd aan deze bemanning uitgekeerd (waarbij 't walpersoneel, alsook officieren en machinisten niet zijn inbegrepen):

in het jaar 1924 520.000 fl
in het jaar 1925 495.000 fl

Deze beide cijfers ontlokten ons de vorige week de opmerking, dat blijkbaar deze cijfers volgens een verschillenden maatstaf waren berekend, omdat het anders onverklaarbaar zou zijn, hoe in 1924 voor een personeel van 350 personen 520.000 fl is uitgekeerd en in 1925 voor 570 pers. slechts 495.000 fl. De oplossing zit 'm hierin, dat deze bemanning ook vrije voeding geniet, waarvoor per dag 1.50 fl berekend wordt. Bij het cijfer over 1924 zijn de onkosten van deze voeding er bij inbegrepen, doch over 1925 niet. Volgens denzelfden maatstaf gerekend zou dus ook het bedrag voor de voeding der bemanning in 1925 uitgegeven bij het cijfer der loonen moeten bijgeteld worden. Voor de voeding der bemanning dezer schepen werd in 1925 een bedrag van 300.000 fl (à 1.50 per dag en per man) uitgegeven, zoodat het eindcijfer 495.000 + 300000 = 795.000 fl of bijna 8 ton bedroeg.

Colombia.

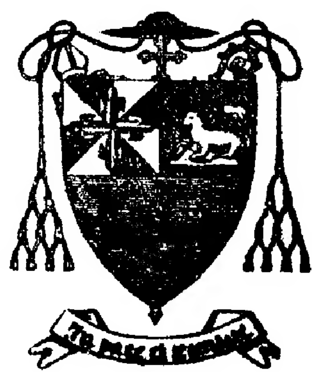
Tot nieuwe President van Colombia is deze week gekozen de Heer MIGUEL ABADIA MENDEZ, van de Conservatieve Partij.

Holland.

Een korte-golf-bericht van Donderdag meldde dat 2 Maart de 2de. Kamer bijeen komt, ter behandeling van een voorstel van Albarda (soc.) met 17 andere leden tot verzoek aan de Koningin tot *ontbinding der Tweede Kamer*. Men voorspelt aan het voorstel weinig kans van slagen.

Bijblad voor de Amigoe di Curaçao.

No. 2198, 43ste Jaargang.

Fr. Michael Gregorius Vuylsteke,

van de Orde der Predikheeren,

door de gratie Gods en de gunst van den Apostolischen Stoel

Titulair Bisschop van Charadrus en Ap. Vic. van Curaçao,

Huisprelaat van Zijne Heiligheid,

Assistent Bisschop bij den Pauselijken troon,

en Romeinsch Graaf,

aan de Priesters en de Geloovigen van zijn Vicariaat.

Zaligheid in den Heer.

Wij hebben reden om Ons te verheugen B. Chr. over het groot aantal huwelijken in de laatste jaren gesloten. Dit moge ten deele een gevolg zijn van betere economische toestanden, de voornaamste oorzaak moet gezocht worden, en dit strekt U tot eere, in uwe overtuiging, dat de huwelijksstaat, een heilige staat is, door God gewild en gezegend.

Hebben Wij reden ons te verheugen B. Cr. die vreugde wordt, helaas, vermengd met zooveel droefheid bij het zien van zooveel ongelukkige huwelijken, die nog grootere rampen ten gevolge hebben. Is een gelukkig huwelijk een zegen voor kerk en maatschappij, een ongelukkig huwelijk daarentegen is een ramp, die zoowel op maatschappij als op kerk terugslaat.

Het is immers een bekende waarheid, dat de wantoestand waaraan de maatschappij ten prooi is, voor een groot deel aan den wantoestand in de families moet worden toegeschreven. Immers de maatschappij wordt door de families opgebouwd.

Het is echter onze bedoeling niet de oorzaken der ongelukkige huwelijken op te sporen, èn U de gevolgen voor oogen te stellen, wij willen U slechts wijzen op eene dwaling die er onder U schijnt te heerschen, of minstens eene onbekendheid met een der voornaamste kenteekenen en hoedanigheden van het christelijk huwelijk, de onontbindbaarheid. Die goed onderricht zijn in het Katholiek geloof weten, dat God het huwelijk heeft ingesteld; en evenals het huwelijk uit God is, zoo is de echtscheiding het werk van den duivel, zegt de H. Augustinus.

Het eerste huwelijk der eerste menschen, Adam en Eva, is het voorbeeld waar alle opvolgende huwelijken naar gesloten moeten worden, als één en onontbindbaar.

Ten teeken van die eenheid vormde God de eerste vrouw uit Adam, en gaf haar aan hem als zijne gezellin. En met het oog op hun nakomelingschap en sprekend door Gods mond voegt de H. Schrift er aan toe: „De man zal vader en moeder verlaten om zich aan zijne vrouw te hechten: Hij zal zijne vrouw aanhangen." Gen. II. 3.

Welke afwijking van deze oorspronkelijke instelling de Joodsche wet ook heeft toegelaten, wij, Christenen, wij hebben de wet van Christus na te komen. En Christus heeft aan zijne volgelingen die afwijking niet toegelaten, maar de eenheid en onontbindbaarheid des huwelijks hersteld.

Wat aan de Joden werd toegestaan, niet als eene belooning, verre van daar, maar als eene tegemoetkoming aan hunne zinnelijkheid, heeft Christus aan zijne volgelingen verboden. En Zijn wet luidt kort en bondig, zooals zij oorspronkelijk was: Wat God dan heeft samengevoegd, dat scheide de mensch niet. En: Al wie zijne vrouw verstoot en eene andere trouwt, doet overspel tegen haar. Mar. X. 9. En indien eene vrouw haren man verstoot, en een anderen trouwt, doet zij overspel. Mar. X. II. 12.

Door deze uitspraak heeft Christus de ontbinding van een geldig huwelijk onmogelijk gemaakt. God zelf brengt bruid en bruidegom samen, want Hij heeft het huwelijk ingesteld. Hij alleen kan hen van elkander scheiden. En Hij doet het door den dood.

De H. Paulus vergelijkt de eenheid, der gehuwden met de eenheid van Christus met Zijne Kerk. Gelijk Christus voor immer één is met Zijne Kerk, zoo zijn de gehuwden voor immer één met elkander.

Geen enkel getuigenis is aan te halen, geen enkele openbaring is bekend, dat God aan iemand ter wereld de macht heeft gegeven een geldig huwelijk te ontbinden. Geen kerk en geen Paus, geen gouvernement en geen rechtbank hebben de macht ontvangen een geldig huwelijk te ontbinden. Gij moet niet denken B. Chr: Omdat het door het gouvernement gedaan wordt, daarom is het goed. Gij moet niet denken: Omdat de rechter de ontbinding van het huwelijk heeft uitgesproken, daarom is het huwelijk ontbonden.

Gij zijt gewoon de wetten van het gouvernement te eerbiedigen. Daar doet gij goed aan. Dat is u geleerd door de Kerk, die verlangt, dat gij aan den keizer geeft wat des keizers is.

Maar er zijn ook landswetten die ontstaan zijn in een tijd, dat de anti Christelijke partijen haar wil konden doordrijven, wetten afkomstig van de vijanden der Christelijke traditie. En de wet op de echtscheiding is er eén van.

Hier is een wet, die het huisgezin verwoest, die de heiligste tradities van ons geloof in een zoo teere zaak als het huwelijk met voeten treedt, die van elkander rukt wie God vereenigd heeft. Hier is een wet, die de maatschappij onnoemelijk veel kwaad heeft gedaan en nog doet, een wet die u toestaat uwe trouwbeloften, een heiligen eed dien gij gezworen hebt, te verbreken. En gij grijpt die wet aan als een uitkomst. Gij pleegt verraad aan Uwe Kerk, die uw ja-woord, als tot aan den dood, heeft aangenomen, omdat gij het als een ja-woord tot aan den dood hebt uitgesproken.

Gij pleegt verraad aan uw echtgenoot aan wie gij trouw hebt gezworen tot aan den dood.

Die wet keurt gij niet af.

Als een belastingwet een aanval doet op uwe bezittingen, dan protesteert gij. Als een wet den eenen stand bevoordeelt boven den andere, dan verzet gij u daartegen.

Deze wet die een aanval doet op het heiligste in de maatschappij, het huisgezin, deze wet keurt gij niet af, omdat ze u in 't- gevlei komt.

Maar geen duizend wetten van menschen kunnen de wet van God en van de Kerk verkrachten, die luidt:

Wat God verbonden heeft, dat scheide een mensch niet.

Onbegrijpelijk moge het schijnen, dat zulk een wet in een zoogenaamd Christelijk land als Nederland is aangenomen en gehandhaafd blijft.

Maar veel wordt verklaard door de anti-Christelijke beginselen der Fransche Revolutie, die onder den invloed van vrijdenkers en vrijmetselaars ook in de wetten van ons land zijn doorgedrongen.

Wij zien dan ook in landen, waar het Katholieke geloof zuiverder is bewaard, zooals in Spanje en Italie, een voortdurend verzet tegen invoering van echt-scheidings-wetten. En van den anderen kant zien wij, dat de anti-Christelijke elementen, vooral de vrijmetselaars, in alle landen voorstanders zijn dier funeste wetten. Aan hen en aan hunne goddelooze beginselen is het te wijten dat in onze wetgeving is binnengeslopen wat in eene fatsoenlijke maatschappij niet mogelijk mocht zijn: De reglementeering van het overspel.

En als gij meent, dat de gevolgen der echtscheidingswetten niet zoo ontzettend groot zijn als de Katholieke Kerk voorgeeft, ziet dan naar de Vereenigde Staten van Noord-Amerika, ook een zoogenaamd christelijk land, waar de wetgevers zelf bekennen, dat die wetten de ruine zijn van het land.

Is het zoover in deze kolonie nog niet gekomen B. Chr. het kwaad grijpt hoe langer hoe meer om zich heen. Was eene echtscheiding in vroegere jaren een geruchtmakend feit, dat de maatschappij in beroering bracht, nu is het een kwaal geworden, die ook onze Katholieke families meer en meer aantast. In plaats van te luisteren naar de waarschuwende stem van hunne priesters, volgen zij de stem hunner hartstochten en het slechte voorbeeld van anderen, en gaan opnieuw een verbintenis aan die wij niet anders dan overspelig kunnen noemen.

Met hetzelfde recht als de H. Petrus mogen wij van hen zeggen: Zij verlieten den rechten weg en dwaalden af, (2 Pet. II 15.) den weg volgend van Balaäm uit Bosor, die het loon der ongerechtigheid liefhad, maar hij werd bestraft om zijne dwaasheid.

Ook zij zullen de straf niet ontgaan, die voor de overspelers door God is vastgesteld.

Een straf is het reeds, dat zij van het deelnemen aan de Sacramenten zijn uitgesloten, en de genaden missen die ieder in zijn staat noodig heeft.

Een straf is de verachting, waaraan zij zelf en hunne kinderen zijn prijsgegeven, een verachting, die als een vlek aan hun naam blijft kleven.

Maar een veel zwaardere straf wacht hen in het andere leven. Niet alleen zullen zij de heerlijkheid des Hemels derven, die voor echtbrekers en overspelers gesloten is, maar God zal hen „bewaren voor den dag des oordeels." 2 Pet. II. 9.

Mogen zij echter tot inkeer komen vóór het te laat is, en een einde maken aan de ergernis die zij geven.

Daarvoor vragen wij Uw gebed. M. G. vooral in dezen heiligen tijd der Vasten, en wij verzoeken U de weinige boete, waartoe de Kerk U verplicht, te beoefenen tot diezelfde intentie

Wij verzoeken ook Uw gebed en de verdiensten van Uwe goede werken voor onzen H. Vader den Paus en voor Uwe geestelijke en tijdelijke overheid, niet het minst voor Onze geëerbiedigde Koningin, wier zilveren huwelijksvereeniging wij pas onlangs dankbaar mochten herdenken.

En zal dit ons Herderlijk Schrijven in alle kerken en openbare kapellen van ons Vicariaat worden voorgelezen op Zondag Quinquagésima.

Gegeven op Curaçao 20 Januari 1926.

Vasten en Onthoudingswet voor het Apostolisch Vicariaat van Curaçao.

Volgens verschillende bepalingen van den H. Stoel en de laatste dispensatie 18 October 1904 verleend, welke voor 30 jaren geldende zal blijven, en volgens de jongste uitgave van het Wetboek voor Kerkelijk Recht is voor het Apostolisch Vicariaat van Curaçao de Vasten- en Onthoudingswet als volgt:

1°. Zij, die krachtens hun leeftijd tot VASTEN gehouden zijn, worden daartoe slechts verplicht op alle *Vrijdagen* der Vasten, op *Paaschzaterdag* tot 's middags 12 uur en op de *Vigilie van Kerstmis.*

2°. Het is verboden vleesch te eten op de *Vrijdagen* gedurende de Vasten, *Paaschzaterdagmorgen* tot 12 uur en de *Vigilie van Kerstmis*.

3°. Elken dag, dat men vleesch mag eten, mag men dit ook meermalen 's daags eten.

4°. De Onthoudingswet verbied alleen het gebruik van vleesch en vleeschsaus.

5°. Het gebruik van melk, boter, kaas, eieren en reuzel is toegestaan, ook op Goeden Vrijdag.

6°. Vleesch en visch gebruiken bij den zelfden maaltijd is niet langer verboden.

7°. De Vasten en Onthouding verplichten slechts tot 12 uur 's middags van Paaschzaterdag.

8°. Iedere militair, die gebruik maakt van de militaire keuken en alle zeevarenden, voor zoover zij beschouwd kunnen worden tot ons rechtsgebied te behooren, mogen elken dag van het jaar vleesch eten, behalve op den Goeden Vrijdag.

9°. Allen, die van deze Dispensatie gebruik maken, zijn *verplicht* in plaats van vasten en onthouden andere goede werken te verrichten. Echter sporen Wij allen aan door gebed en werken van godsvrucht aan te vullen, wat aan hun boetvaardigheid mocht ontbreken.

Gegeven te Curaçao, 20 Januari 1926.

† fr. MICHAEL GREGORIUS

Bisschop van Charadrus,

Apostolisch Vicaris van Curaçao.

Overstrooming in Holland.

Voor de noodlijdenden in de provincies Noord-Brabant, Limburg en Gelderland, die door de overstrooming hun huis met meubilair, hun vee, hun oogst, zoowat alles verloren hebben, is er in Holland reeds ongeveer een som van bijna 3 millioen gulden aan giften ingekomen.

H. M. Koningin Wilhelmina schonk 10.000 fl. De Koningin Moeder Emma 2.500 fl. Z. H. Paus Pio XI stuurde *tweemaal* een gift van 10.000 fl.

De nood van deze menschen is verschrikkelijk. Er is enorm veel noodig, *nu reeds* om in het onderhoud van deze vluchtelingen te voorzien, later nog veel meer om eenigermate de schaden door hen geleden te herstellen. Tot nu toe hoorden we nog niets van een collecte hier op Curaçao voor deze noodlijdenden.

De Internationale Voetbalwedstrijd Haiti—Curaçao

Wegens plaatsgebrek konden we nog geen enkele bijzonderheid vermelden omtrent bovengenoemden wedstrijd. Heden dit voordeel, dat we nu in chronologisch volgorde alle bijzonderheden daaromtrent kunnen meedeelen.

Achteraf is gebleken, dat van alle Antillen Curaçao de eenige is geweest, die de uitnoodiging voor deze wedstrijd op Haiti heeft aangenomen.

De Curaçaosche spelers zijn bij aankomst op Haiti, eerst te Jacmel, daarna te Trouin-La Montagne, later te Port-au-Prince met zeer veel onderscheiding ontvangen en behandeld.

De Hollandsche Consul, het Feestcomité, enz. hebben alles in 't werk gesteld om hun verblijf zoo aangenaam mogelijk te maken. Zelfs de President der Republiek ontving de Curaçaoenaars in particuliere audientie. Een feestavond met bal werd hen aangeboden door den Voorzitter van het Feestcomité.

De uitslag der verschillende wedstrijden was als volgt:

Curaçao-Haiti de eerste maal 1-1; bij den tweeden wedstrijd 1-0.

Bij de derde wedstrijd had ons elftal reeds een punt behaald, toen er een incident plaats vond, waarbij ons elftal uit protest het spel staakte en het veld verliet, omdat de Engelsche scheidsrechter hen, volgens de meening der onzen ten onrechte, met een penalty strafte.

Deze wedstrijd werd ongeldig verklaard.

Wij ontvingen door de welwillendheid van een abonné eenige Haitiaansche Couranten *Le Nouvelliste*, *Le Temps*, en *Le Matin* van verschillende datums, die dit incident uitvoerig bespreken en.... de houding der Curaçaoenaars afkeuren en.... partij kiezen ten gunste van de beslissing van den Engelschen scheidsrechter Mc. Intoch, door het Curaçaosche elftal zelf uitgekozen. Hun oordeel van afkeuring steunt voornamelijk hier op, dat het Curaçaosch elftal *eerst 5 minuten na de toewijzing van dien* PENALTY, nadat het Haitiaansche elftal van die *penalty* handig gebruik en een doelpunt gemaakt had, protesteerde en het veld verliet.

De genoemde couranten keurden ten sterkste de handelwijze van de Curaçaoenaars af en verklaarden zich unaniem tegen een nieuwen wedstrijd. Door samenwerking echter van den Hollandschen Consul, den Voorzitter VERHEYEN van de C. V. B. en andere personen, werd het verschil bijgelegd. In een brief van excuse aan den heer CHEVALLIER, den President van U. S. S. H. betuigde de Heer VERHEYEN aan den scheidsrechter en het Haitiaansch elftal „zijn oprecht leedwezen en verzocht in zijn eigen naam en namens het C. elftal volledig excuse door op een oogenblik van opgewondenheid het veld te hebben verlaten."

Na ontvangst van deze brief verklaarde de Engelsche scheidsrechter Mc. Intoch het verschil bijgelegd en dat volledige voldoening gegeven was.

Toen is er een nieuwe eindwedstrijd voor ll. Zondag uitgeschreven, waarbij Haiti won met 2—0.

Het telegram, dat dit eindsuccès meldde, voegde er bij, dat de Curaçaosche *keeper* bij dezen wedstrijd een rib brak, tengevolge van een botsing tegen den *captain* van het Haitiaansch elftal. De gewonde werd naar het hospitaal vervoerd.

De Haitiaansche *captain* weigerde na dit ongeval den Curaçaoschen *keeper* door een anderen te laten vervangen.

Al deze incidenten zullen wel geen hartelijk afscheid in de hand gewerkt te hebben.

Curaçaosche R. K. Volksbond.

De bloeiende en vruchtbaar werkende R. K. VOLKSBOND vierde dezer dagen zijn eerste lustrum.

Van de kerkelijke voorbereiding voor dit feest hebben wij in ons vorig nummer reeds gewaagd.

De Adviseur Pater I. VERRIET, ontwikkelde de wapenkreet van Paus Pius X z. g. *Restaurare omnia in Christo*. „Alles herstellen in Christus", in de instructies tijdens het triduum.

Wij moeten zoowel ons huiselijk als openbaar leven, ons familieleven in Christus herstellen en vernieuwen.

Duidelijk bleek hoezeer deze woorden weerklank gevonden hadden in de harten der leden, die Zondag morgen in grooten getale opgingen ter H. Tafel.

in de avondpreek van Zondag belichtte de Eerw Adviseur de woorden van St. Paulus: *State in fide*, Sta vast in het geloof, — door te *leven* volgens de grondregels van het geloof dat ge belijdt, — door te *strijden* voor dat geloof — door dat geloof te *bewaren*.

De Feestavond in de zaal van *San Mateo* was zeer druk bezocht.

Onder de aanwezigen merkten wij naast Mgr. VUYLSTEKE, ook op Z. Exc. Gouverneur MR. BRANTJES met milit. adjudant Luit. HULST, den Heer H. J. ANSINGH, Directeur van de *C. P. I. M.*, Kapitein BORREN, de Gouvernements secretaris H. BOOMGAART en den Heer J. SUTHERLAND.

De President van den Volksbond verwelkomde allereerst de genoodigden, sprak een afzonderlijk woord tot Z. Exc. den Gouverneur voor zijn hooggewaarde steun en bescherming — tot Mgr. M. G. VUYLSTEKE, die 5 jaar geleden de oprichting van den Volksbond als een der meest belangrijke feiten van zijn episcopaat beschouwde en nu deelt in den jubel van den Bond, — tot den Heer ANSINGH, die medeleeft en voelt voor het Curaçaosche volk en dat getoond heeft, door het geheel belangeloos aanbieden van zijn steun bij de redding van de opvarenden van den schoener, *Ave Maria*. Al bleven die pogingen vruchteloos, zij doen toch niets af aan de waardij van de aangeboden hulp.

In zijn verdere toespraak tot de leden wierp de Voorzitter de Heer JOHN DE JONGH een vluchtigen terugblik over de afgeloopen jaren, over den moetevollen arbeid en strijd gevoerd om den Bond in die 5 jaren tot zulk een hoogen bloei op te voeren, riep hij de leden op tot nog grooteren ijver en enthusiasme, tot meer medewerking en bijwonen der vergaderingen, tot stipt en trouw betalen der contributie, omdat zonder die factoren van een werkelijken vooruitgang en bloei, van een vruchtbaar werken van den Bond tot heil van het Curac. volk geen spraak kan zijn.

In een keurig verzorgd jaarverslag herdacht de secretaris, de Heer J. M. KROON, het lief en leed van den Bond en de werkzaamheden van het Bestuur. De Heer CASIANO lichtte dat nog meer bij door zijn finantieëel overzicht.

Ten slotte gaf de Heer ED. J. JANSEN een kort Historisch Overzicht van den Volksbond in de afgeloopen 5 jaren.

Het muziekkorps *Excelsior*, bestaande uit leden van den Volksbond, bracht afwisseling door eenige opgewekte stukken en gaf daarmede tevens de doorslaande bewijzen van de groote vorderingen gemaakt.

Naast het *ziekenfonds* en uitkeering bij overlijden, heeft de Volksbond nu ook in deze dagen opgericht en volledige begrafenisvereeniging, met eigen lijkauto, een werkelijk kunstgewrocht van een der leden, den bekwamen schrijnwerker JOH. RIB.

Dit eerste lustrum is een eerste mijlpaal in het bloeiend vereenigingsleven van den Cur. R. K. VOLKSBOND, en wijst den weg naar een nog grootere, krachtigere werkzaamheid in de toekomst.

Moge de Volksbond groeien en bloeien en strekken tot heil en beschaving, tot nog intenser zedelijke, geestelijke en economische ontwikkeling van het Curaçaosche Volk.

Ontvangen.

— van den Heer C. S. GORSIRA JPEzn. een nieuwe tijtafel voor 1926 van de stoomschepen van de *Compagnie Générale Transatlantique.*

Officieële berichten.

De tijdelijk schrijver ter Inspectie der belastingen alhier, A. J. van Werkhoven, is definitief als zoodanig benoemd.

De heer F. E. Prior is benoemd tot Anglikaansch geestelijke op Saba.

Aan den tijdelijk schrijver op St. Martin, W. P. M. Labega, is, op zijn verzoek, eervol ontslag als zoodanig verleend

Aan den heer C. Mc. I. Darrell is, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als voorzitter van den voogdijraad op St. Martin N. G. en de heer W. Netherwood is benoemd tot voorzitter van bedoelden voogdijraad.

Aan den heer F. A. van Everdingen is, wegens afwezigheid van het eiland, eervol ontslag verleend als Voorzitter van den Voogdijraad op Aruba en de heer W. Th. Saris is benoemd tot Voorzitter van genoemden Voogdijraad.

Aan Mathias Heering is ontslag verleend als telegrambesteller bij het station D. T. op St. Martin N. G. en Louis Carl Wathey is als zoodanig benoemd.

De heer Cyril Clark is benoemd tot leeraar bij de Methodistengemeente op St. Eustatius.

Altagracia Hassell is aangesteld als verpleegster aan het gouvernements ziekenhuis op Saba.

Aan den ontvanger enz. op Bonaire W. R. Plantz is, wegens andere reden dan ziekte, zes weken vrijstelling van dienst verleend en de klerk ten postkantore alhier C. A. Yrausquin is tijdelijk overgeplaatst naar Bonaire en belast met de funtien van ontvanger enz. aldaar.

Aan den telegrambesteller bij den post voor D. T. alhier J. Martinus is, op zijn verzoek, eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend en Rodolfo Andrea is als zoodanig benoemd.

Aan den Havenmeester en Loods alhier C. Hoek is, wegens langdurigen, onafgebroken dienst van negen jaar, negen maanden buitenlandsch verlof naar Nederland verleend.

Aan den schrijver L. F. S. van der Dijs op Bonaire is, tot herstel van gezondheid, een maand vrijstelling van dienst verleend; Mevr. M. C. Hellmund, geb. Boom is gedurende dien tijd belast met de functien van schrijver en van secretaris van den Raad van Politie op Bonaire en de heer A. R. F. Harms met de functien van hulp-ambtenaar van den burgerlijken Stand aldaar.

Koloniale Raad

In de zitting van ll. Donderdag werd het ontwerp tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek (aangifte van geboorten) zonder hoofdelijk stemming of gedachtenwisseling aangenomen. (Vroeger dan wij verwacht hadden, is dit ontwerp in behandeling genomen. Onze vòórpagina was reeds afgedrukt bij het ontvangen van dit verslag.)

Ingekomen is een nader schrijven van den Gouverneur te kennen gevende dat voor f 35.000 het noodige terrein van den Heer P. Boom, kan worden aangekocht, daar minder noodig blijkt te zijn dan aanvankelijk scheen. Op voorstel van den voorzitter zal ook dit schrijven in de afdeelingen behandeld worden.

De voorzitter doet mededeeling van een telegram van H. M. de Koningin bedankend voor de gelukwenschen met het Zilveren Huwelijksfeest.

ALLERLEI.

Het gespuis te Parijs.

Zoodra het kunstlicht te Parijs boven het asphalt schijnt, begint het straatgespuis zich te roeren. Waar het zich overdag ophoudt, valt niet te zeggen, maar 's avonds zijn ze present, gereed hun slag te slaan. Vooral in den laatsten tijd is hun optreden van een angstwekkende brutaliteit.

Politie-agenten worden eenvoudig neergeknokt door het manlijke gedeelte, dat blijkbaar zonder uitzondering de boksspport dienstbaar maakt aan hun luguber bedrijf.

Dinsdagavond 15 Dec. ll. heeft de Parijsche politie — over 't geheel flinke boys — eens weer een ouderwetsche drijfjacht gehouden. Niet minder dan 1200 personen werden opgepakt en aan een verhoor onderworpen, waarna ongeveer 150 in verzekerde bewaring werden gesteld. Al is het aantal voorloopig nog gering, vergeleken bij het ontelbare heir verdachten, dat te Parijs op het plaveisel rondschuimt, het valt niet te ontkennen dat het begin van de schoonmaak er is. Het schijnt n.l. in de bedoeling van de politie-prefectuur te liggen een grondige opruiming te houden van alle verdachte elementen, die zich in de hoofdstad ophouden.

De eerste jacht heeft reeds bevredigde resultaten opgeleverd, dank zij de uitstekende organisatie; van half-elf 's avonds tot drie uur 's nachts werd het terrein van negen arrondissementen afgezet onder de persoonlijke leiding van den politie-prefect. Het leger agenten, dat voor dit doel gemobiliseerd werd, bestond uit 600 man, onder aanvoering van 11 commissarissen en 250 inspecteurs. Als basis werd genomen de *boulevard du Palais*, van waaruit men op het afgesproken uur in 4 groepen de jacht begon. De gewone dienstdoende agenten hadden de opdracht het vluchtende wild op te vangen. Alles wat eenigszins een nerveuzen indruk maakte werd zonder onderscheid des persoons en zonder vorm van proces aangehouden en opgebracht. De verdachte gelegenheden werden omsingeld en allen, die geen papieren konden toonen, ingerekend.

De buit bestond ten slotte uit zestig lichte dames, twintig souteneurs, zes gezochte misdadigers en twee en twintig personen, die met verboden wapenen rondliepen, Dit was het groote wild. Daarnaast de kleine maten, voor het meerendeel bestaande uit vreemdelingen, die hier zonder voldoende legitimatie-papieren rondzwerven.

De politie heeft zoo goed als geen tegenstand ontmoet. Deze proefneming zal natuurlijk spoedig herhaald worden, nu de eerste expeditie zulke goede resultaten heeft opgeleverd.

Isla.

Met elke boot uit Holland komen er nog nieuwe employé's en werklieden voor de C. P. I. M. Deze week met de *Venezuela* 58 werklieden tegeijk.

Rusland.

SIR HENRY DETERDING richtte in de *Morning Post* een open brief tot de Sovjet Regeering, waarin hij verklaarde dat het niet mogelijk is met Rusland zaken te doen en voorspelde dat in dit jaar het bolsjevisme zou ten ondergaan.

Koloniale Raad.

Zitting op Maandag, den 22n. Februari 1926 des avonds te 8 uur.

Te behandelen onderwerpen: Antwoord aan den Gouverneur op de gouvernements-depeches betreffende kosten van den aanleg van de brug over het Waaigat in het verlengde van de Columbusstraat.

Willemstad, den 19n. Februari 1926.

De Griffier van den Raad,
BOOMGAART.

BUITENLAND.

Mexico.

Deze week brachten de telegrammen weer eenige nieuwe bijzonderheden over de vervolging, waaraan de Katholieke kerk in Mexico sinds den laatsten tijd bloot staat.

Een 10 tal Spaansche priesters zijn uit Mexico verbannen en 8 werden nog gevangen gehouden. Later werd bericht, dat 14 priesters te Vera Cruz op de Spaansche boot gezet waren, zoogezegd omdat zij zich aan de constitutie van het land vergrepen hadden.

Verder zouden de goederen der kath. kerk worden verbeurd verklaard en binnen 24 uur verschillende scholen en gestichten door religieuzen bestuurd, gesloten worden.

Men herinnert zich, dat nog geen twee maanden geleden in Mexico een wet werd afgekondigd, waarbij de kath. priesters verplicht werden te trouwen. Bij weigering zouden zij verbannen worden.

Wanneer zulk een wet eenvoudig tegen leeken waren uitgevaardigd, zou er over heel de wereld een kreet van verontwaardiging zijn opgegaan tegen een regeering, die zoozeer de persoonlijke vrijheid harer onderdannen schond. Nu het op kath. priesters gemunt was, zwijgt of lacht men en maakt men er een dubbelzinnig grapje van.

Tegen de Kath. Kerk is alles geoorloofd.

Aan Bolshewieken en Communisten, die Staat en Gezag, Maatschappij en Gezin ondermijnen, wordt volle vrijheid gelaten.

De Kath. Kerk, de grootste bevorderaarster van beschaving, van kunst en wetenschap, de steun van Staat en Gezag, de grondslag van Maatschappij en Gezin, wordt gekweld en gekneveld, haar zegenrijk werken onmogelijk gemaakt, haar bezittingen geroofd en gestolen.

Met alle kracht steunde de Mexicaansche regeering de anti-katholieke propaganda. De provinciale gouverveurs, die het ijverigst waren om deze anti-godsdienstige wetten toe te passen, stonden in Mexico-City het meest in de gratie.

In Guadalajara legt de politie beslag op het hoofdkantoor van den Kath. Vrouwenbond. Te Zapatlan werden de Zusters uit twee kloosters verdreven.

Den 20 October ll. werd de Hoogere Rechtbank van de Staat Aguascalientes ontbonden, doordat de Gouverneur José Elizalde al de rechters plotseling gevangen zette onder beschuldiging, dat zij *Knights of Columbus* waren en als zoodanig ongeschikt om recht (?!) te spreken.

Dienzelfden dag werd Armando Tellez, president van den nationalen Bond tot verdediging van den Godsdienst, gearresteerd door de autoriteiten van Villa de Guadaloupe. Hij werd beschuldigd van opruiing tegen een groep vrijmetselaars bij hun aankomst aldaar, die een inval beproefden in de kerk van O. L. Vrouw van Guadalajara om die kerk in bezit te nemen. Tegelijk werden ook eenige priesters in verzekerde bewaring genomen.

De toeleg der Regeering om door deze vervolging en door de dwangwetten tegen de priesters een algemeenen afval van hen uit te lokken, blijkt mislukt, daar zij zich liever laten gevangen nemen en verbannen dan zich aan deze wetten te onderwerpen.

Een priester, een huurling van den schaapstal, heeft zich bij de Regeering aangeboden als willig werktuig, heeft het Judasloon aangenomen en is door de Regeering als bisschop-patriarch van Mexico aangesteld. Van welke geestes-gesteldheid die man is, blijkt wel hieruit dat hij reeds een brief aan den Paus geschreven heeft met het verzoek, dat de Paus zich voortaan niet meer met de kath. kerk van Mexico te bemoeien heeft, omdat hij, patriarch, daar voortaan alleen de baas is.

Die kerkvervolging dateert niet van gisteren. Zij is een logisch gevolg van de nieuwe grondwet van Mexico, die de Republiek Mexico er thans op nahoudt. Zij kwam in 1917 tot stand, toen Carranza en zijn Revolutionnaire Partij, gesteund door President Wilson, in Mexico de overhand kreeg, en zij bewijst schitterend, hoe echt vrijzinnig (?!) die heeren zijn.

Zij, die op godsdienstvrijheid staan, zullen zeker met belangstelling van dat revolutionnair meesterstuk kennis nemen. Een korte samenvatting van de voornamste artikelen uit de grondwet, betrekking hebbende op de godsdienstvrijheid — waaronder dan wordt verstaan de vrijheid voor allen, zoowel voor Katholieken als voor niet-Katholieken, de vrijheid van drukpers en van het gesproken woord, het recht van vereeniging en vergadering en het recht van petitie — moge daarom hieronder volgen.

Eerst eenige artikelen, die er werkelijk liberaal uitzien.

Art. 130. Het Congres zal geenerlei wet aannemen tot erkenning van eenigen godsdienst als staatsgodsdienst of tot het beletten van de uitoefening van welken godsdienst ook.

Art. 34 Een ieder is vrij den godsdienst van zijn keuze te omhelzen, oefeningen en gebruiken van zijn geloof te verrichten en in acht te nemen, zoowel in de kerk als tehuis, mits daarbij geen bij de wet strafbaar gesteld feit wordt gepleegd.

Art. 6. De uitdrukking van gedachten mag geen voorwerp zijn van eenig onderzoek door de rechterlijke of uitvoerende macht.

Art. 7. De vrijheid van drukpers en van het verspreiden van geschriften over ieder ouderwerp is onaantastbaar.

Art 9. Het recht van vereeniging en vergadering met eenig rechtmatig doel mag niet worden verkort.

Ibid. Geen bijeenkomst of vergadering tot indiening van een verzoekschrift aan eenige autoriteit of tot aanteekening van protest tegen eenigerlei wetsbepaling kan onwettig geoordeeld worden, mits enz.

Ait. 2. Het onderwijs is vrij,

Laten wij nu eens zien, hoe die vrijheden op den godsdienst worden toegepast.

Hoewel uit het bovenstaande blijkt, dat in tal van opzichten aan de vrijheid een ruime beteekenis wordt gehecht en het, volgens art. 130 hierboven, zelfs schijnt, dat scheiding van Kerk en Staat is ingevoerd, zoo moet toch uit de volgende beperkende bepalingen der grondwet de gevolgtrekking worden gemaakt, dat inzake den godsdienst al een zeer bekrompen beteekenis aan het begrip vrijheid is toegekend en dat in Mexico alle Kerken aan het Federale gezag onderworpen zijn:

Art. 130. De Federale gezaghebbers kunnen bij godsdienstige en uitwendige kerkelijke aangelegenheden tusschen beide komen zooals bij de wet verordend. Alle andere ambtenaren zijn gehouden de Federale gezaghebbers bij te staan.

Deze inmenging van den Staat in kerkelijke zaken gaat zóó ver, dat zelfs kloostergeloften zijn verboden:

Art. 5. De wet verbiedt derhalve (!?) de vestiging van kloosterorden, onder welken naam of met welk oogmerk ook.

De wet bemoeit zich zelfs met de eigenlijke godsdienstige handelingen.

Art. 24. Elke godsdienstoefening zal uitsluitend plaats hebben in de kerken, die voortdurend onder Staatstoezicht staan.

Godsdienstige genootschappen zijn wettelijk niet gerechtigd tot het bezitten of beheeren van eenig eigendom. De Staat heeft al die bezittingen verbeurd verklaard en zal in de toekomst alle nieuwe kerken verbeurd verklaren:

Art. 27. De godsdienstige instellingen, bekend onder den naam van Kerken, ongeacht de geloofsbelijdenis, zijn wettelijk in geen geval gerechtigd tot het verkrijgen, bezitten of beheeren van onroerend goed of van leeningen, op een dergelijke bezitting gesloten. Al zulk bezit, thans in eigendom bij bedoelde godsdienstige instellingen, ... zal op den Staat overgaan en een ieder heeft het recht, zulke eigendommen aan te brengen. Presumptief bewijs is voldoende om de aanklacht gegrond te verklaren. De kerken zijn het eigendom van de Natie, vertegenwoordigd door de Federale Regeering, die bepalen zal, welke van de kerken tot het huidige doeleinde kunnen blijven dienen. Bisschoppelijke verblijven, pastorieën en predikantsverblijven, Seminaries, weeshuizen of onderwijsinrichtingen van godsdienstige instellingen, kloosters of andere gebouwen, bestemd voor de administratie, de propaganda of het onderricht in de leer van eenigen godsdienst, zullen rechtens al dadelijk rechtstreeks op de Natie, overgaan en uitsluitend benut worden voor de openbare diensten van de Federatie of van de staten binnen hun eigen rechtsgebied. Alle kerken, die later gebouwd worden, zullen het eigendom zijn van de Natie.

Art. 110. De wet kent geen rechtspersoonlijkheid toe aan de godsdienstige instellingen, bekend als Kerken.

Hiermede zijn de kerken zelf met zeven ketenen gebonden. En hoe is nu de positie van de bedienaren der kerk? Dat blijkt uit het volgende:

Art. 130. De bedienaren der kerk zullen beschouwd worden als personen, die een beroep uitoefenen en zijn rechtstreeks onderworpen aan de op hen als zoodanig toepasselijke wetten.

De wetgevende macht heeft uitsluitend de de bevoegdheid, het maximum aantal bedienaren van de verschillende godsdiensten vast te stellen overeenkomstig de plaatselijke behoeften. Alleen een Mexicaan van geboorte kan in Mexico bedienaar van eenigen godsdienst zijn.

Geen bedienaren der kerk mogen in het openbaar of in besloten gezelschap, of bij een godsdienstoefening of godsdienstige propaganda, critiek uitoefenen op de grondwettelijke bepalingen van het land, de gezaghebbenden in het bijzonder of de Regeering in het algemeen; zij zijn *noch stemgerechtigd*, noch verkiesbaar in eenig ambt, noch gerechtigd tot politieke doeleinden te vergaderen.

Als de regeering nu eens meent, dat er heelemaal geen behoefte bestaat aan godsdienst? Ze heeft feitelijk die behoefte al heel gering geacht.

Op welke wijze de Federale Regeering de kerken en hun bezittingen controleert wordt duidelijk uit het volgende:

Art. 130. Alvorens nieuwe kerken in gebruik worden genomen, dient de vergunning daarvoor van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken te zijn verkregen, terwijl vooraf het oordeel ter zake van den Gouverneur van den betrokken Staat dient te worden ingewonnen.

Wat blijft er nu over van de zoo mooi gestipuleerde vrijheid van godsdienst, van vereeniging en vergadering? Die is in Mexico alleen voor menschen, die „niet aan godsdienst doen"!

Nadat de kerken zoo op allerlei wijzen zijn gebonden, bemoeit de fraaie grondwet zich ook met het onderwijs.

De „vrijheid" van onderwijs moet als volgt worden verstaan:

Art. 3 Het onderwijs is vrij; dat in openbare inrichtingen gegeven wordt, zal neutraal zijn. (Neutraal is eigenlijk te zwak; er staat: laïcaal, ongodsdienstig, zooals in Frankrijk). Lager onderwijs, in particuliere inrichtingen gegeven, zal eveneens neutraal zijn. Godsdienstige vereenigingen of bedienaren van den godsdienst mogen geen scholen voor lager onderwijs oprichten of besturen.

Particuliere lagere scholen staan onder ambtelijk toezicht.

Art. 130. Onder geen voorwaarde zullen studiën, aan een Seminarie volbracht, erkend worden of recht geven tot toelating of voortzetting der studie aan openbare inrichtingen. Ieder, die deze bepaling overtreedt, zal *strafrechtelijk* worden gevonnist en elke verleende bevoegdheid zal van nul en geenerlei waarde zijn, terwijl de academische graad, tot welker verkrijging de schending van deze bepaling op eenigerlei wijze heeft bijgedragen, geheel ongeldig zal wezen.

Overeenkomstig art. 7 is de vrijheid van drukpers en het verspreiden van geschriften over eenig onderwerp onaantastbaar, doch art. 130 luidt verder:

Geen periodiek geschrift, dat op grond van zijn program, zijn titel of enkel op grond van zijn algemeene strekking van godsdienstigen aard is, mag commentaren leveren op politieke aangelegenheden der Natie, noch eenige mededeeling doen over handelingen der overheid of van particulieren, voor zoover deze in betrekking staat tot openbare aangelegenheden.

Het recht van vereeniging en vergadering mag niet worden verkort, zegt art. 9: echter zijn hierop eenige restricties:

Art. 130. Elke politieke vereeniging, welker naam een woord of aanduiding bevat, op eenige godsdienst betrekking hebbend, wordt hierbij ten strengste verboden.

Ofschoon ieder burger bedienaar van welke kerk ook kan worden, zoo verliest hij door het aanvaarden van die waardigheid verscheidene voorrechten, , welke de Grondwet aan ieder ander verleent:

Art. 130. Bedienaars der godsdiensten zijn niet bekwaam om bij testament te erven van bedienaren derzelfde kerk of zelfs van particulieren, tot wie zij niet in bloedverwantschap staan binnen den vierden graad.

Alle roerende en onroerende goederen, toebehoorend aan de geestelijkheid of aan godsdienstige instellingen, voor zoover zij door private personen zijn verkregen, zullen overeenkomstig art. 27 der Grondwet worden beheerd.

En om de kroon op deze beperkende bepalingen te zetten, luidt de slotparagraaf van art. 130:

Bij overtreding van alle voorgaande bepalingen zal geen behandeling voor een rechtbank van gezworenen worden toegestaan.

En hiermede is de in Mexico bestaande „vrijheid van godsdienst voor allen" geschetst. Daaruit blijkt tevens, welke noodlottige gevolgen het kan hebben, wanneer anti-godsdienstig gezinde politieke partijen de macht in handen krijgen, die dan, natuurlijk in naam der vrijheid en der verdraagzaamheid, niets dringender te doen hebben dan de Kerk aan banden te leggen.

Hoe kan in een land, waar een grondwet bestaat als de Mexikaansche, het godsdienstig leven behoorlijk verzorgd word? En nog meer dringt de vraag, welker beantwoording stellig veel hoofdbrekens en strijd zal kosten: hoe krijgen de Mexikaansche Katholieken de rechtmatige vrijheid voor hun godsdienst weder?